

Avdelningen för regioner och miljö
Catarina Nordström

Möte i användarrådet för regional statistik 23 april 2021

Närvarande:

Bo Wictorin, Region Sörmland, ordförande
Karin Althoff, Västra Götalandsregionen
Jan Amcoff, Uppsala universitet
Sanna Elgh Dalgren, Boverket
Henrik Gustafsson, Göteborgs stad
Jimmy Lindahl, Linköpings kommun
Marcel Moritz, Huddinge kommun
Wolfgang Pichler, Tillväxtverket
Charlotte Pålsson Lundberg, Norrköpings kommun
Anna Råman, Region Skåne
Fredrik Åkerlind, Näringsdepartementet

Från SCB:

Mikael Schöllin, RM/LEDN
Gunilla Sandberg, RM/UT
Karin Lundström, BV/PI
Helena Kaplan, NR/PPR
Karin Hedeklint, RM/SBT
Kaisa Ben Daher, ES/LEDN
Catarina Nordström, RM/UT (sekreterare)

Frånvarande:

Marcus Jernström, Tillväxtanalys

1. Mötet öppnas

Bo Wictorin hälsade alla välkomna.

2. Godkännande av dagordning

Dagordningen fastställdes.

3. Mötesanteckningar från föregående möte

Inga synpunkter framfördes på föregående mötesanteckningar som lades till handlingarna.

4. Aktuellt på SCB

Mikael Schöllin, SCB, informerade om aktuella frågor på SCB.

SCB arbetar med att ge samhället användbar statistik att lita på genom att kraftsamla inom fyra viktiga områden som beskrivs nedan.

Öppna data

Statistik för demografiska statistikområden (DeSO) är publicerade på en samlad ingång på SCB:s webbplats. Digitala gränser för DeSO är tillgängliga på en ny geodataplattform.

Månadsredovisning av befolkningsstatistik per kommun har börjat publiceras liksom regionala befolkningsframskrivningar i standardutförande på kommunnivå.

SCB bidrog tillsammans med övriga statistikansvariga myndigheter till att Sverige gick från en nionde till femte placering bland 187 länder som ingick i Open Data Watch. De länder som ligger före Sverige i ranking är Danmark, Finland, Polen och Singapore.

SCB har lyft fram behovet av finansiering för att göra Allmänna företagsregistret till öppna data inom ramen för Lantmäteriets regeringsuppdrag om budgetära konsekvenser av den nya öppna data-förordningen inom EU.

Rådet för den officiella statistikens arbetsgrupp för användbarhet och tillgänglighet har startat upp igen med delvis ny bemanning och har tagit fram konkreta aktiviteter kopplade till att göra den officiella statistiken mer känd och använd.

DIGG har i sin handlingsplan för öppna data tagit med ett förslag om att kraftsamla kring officiell statistik som öppna data.

Planerna för 2021 är bland annat att lansera ett nytt kartverktyg samt att förbereda och genomföra en användarkartläggning för att ta reda på hur vi kan göra det lättare att hitta all officiell statistik.

Öka referenser i media

Det har varit stor fokus på statistik kopplat till pandemin. Förutom att följa dödstal, så har SCB bland annat publicerat en ny BNP-indikator, en aktivitetsindikator samt en försäljningsindikator.

En mindre kampanj i sociala kanaler har genomförts och en film finns tillgänglig för att belysa vikten av statistik på temat "ett Sverige utan siffror". Filmen visas på Anslagstavlan och ligger även på Youtube.

SCB har medverkat i Nyhetsmorgon på TV4 vid 11 tillfällen under 2020.

Planerna för 2021 är att tidigarelägga publiceringstidpunkten från kl 09:30 till kl 08. Det finns en önskan att övriga statistikansvariga myndigheter gör likadant.

Halverad uppgiftslämnarbörda

Arbetet med att minska uppgiftslämnarbördan hänger ihop med satsningar på att fånga data direkt i företagens system och att få tillgång till nya datakällor. Några exempel på det är att frånga butikinsamling för KPI och att istället använda webbskrapning, använda mobilnärtsdata som informationskälla samt använda elektroniska transaktionsdata för drivmedel.

Arbetet med nya datakällor som ska minska uppgiftslämnarbördan fortsätter under 2021.

Moderniserad arbetsmarknadsstatistik

SCB har tillsammans med Arbetsförmedlingen, Medlingsinstitutet och Arbetsmiljöverket tagit fram en samlad och moderniserad arbetsmarknadsstatistik. Arbetet har bland annat skett genom användarsamverkan, internationella kartläggningar samt metodinsatser kopplade till arbetsgivardeklarationer på individnivå (AGI).

Under 2021 fortsätter arbetet enligt plan. En slutrapport ska lämnas den 31 maj, där SCB kommer att landa i en plan för hur arbetsmarknadsstatistiken fortsättningsvis kommer att utföras. Mer information kopplat till arbetet i punkt 5.

SCB:s organisation

Sedan årsskiftet har arbetet med en ny organisation pågått. Den nya organisationen riktar fokus på statistikframställning och analyser.

Den huvudsakliga strukturen består av fyra större verksamhetsavdelningar samt fem enheter placerade direkt under myndighetsledningen.

Agenda 2030

SCB har i uppdrag att följa upp arbetet med Agenda 2030. I mars publicerades en delrapport samt en portal med statistik på SCB:s

webbplats som har utvecklats tillsammans med samordnaren på Agenda 2030: [Agenda 2030 \(scb.se\)](https://scb.se/agenda2030). Varje delmål redovisas för de indikatorer som SCB tar fram.

Karin Hedeklint, RM/SBT, berättade om vad som är på gång inom mark- och vattenanvändning. Statistik om strandnära byggande finns numera på kommunnivå, tidigare var län lägsta regionala redovisningsnivå. VA-anslutning publiceras på kommunnivå och planerar att publiceras årligen. Den 27 maj publiceras statistik om skyddad natur. I november ska en ny tätortsindelning avseende 2020 publiceras. Med den nya metoden för tätortsindelning kommer uppdatering ske minst en gång vart femte år.

Linda Johansson, RM/UT, visade en informationspanel som SCB har tagit fram för att enkelt kunna visualisera olika regionala indelningar: [Regionala indelningar RegSO DeSO \(scb.se\)](https://scb.se/regionala-indelningar-regso-deso). Informationspanelen är dynamisk och förändras utifrån den filtrering som görs. Det är även möjligt att zooma in i kartan.

Karin Lundström, BV/PI, berättade om hur SCB försöker tillgodose behovet av statistik om kommunmottagna. 2020 publicerades en rapport där SCB under en treårsperiod följde den grupp som mottogs 2016. Sedan förra året finns även tabeller i statistikdatabasen som täcker in populationen. I mars publicerades en artikel om flyttmönster bland flyktingar där 10 kommuner med hög andel utflyttade flyktingar följdes: [Stora skillnader i flyttmönster bland flyktingar i Sverige \(scb.se\)](https://scb.se/stora-skillnader-i-flyttmonster-bland-flyktingar-i-sverige).

Helena Kaplan, NR/PPR, informerade om att arbetet pågår med årsberäkningarna av Nationalräkenskaperna 2019 med publiceringsdatum den 28 maj. Den månadsvisa BNP-indikator som efterfrågades och skapades som en följd av pandemin har börjat publiceras regelbundet även om den fortfarande är under uppbyggnad. Inom MRIO-projektet pågår arbetet med att bygga upp modellen. Pandemin försvårade arbetet att utgå ifrån Sydney-modellen vilket landade i att SCB själva bygger upp en modell med sina egna metodstatistiker.

Frågor och kommentarer från användarrådet:

I vilket sammanhang ska SCB integrera mobildata? Arbetet sker tillsammans med andra myndigheter och just nu pågår en testverksamhet. Främst handlar det om mobildata inom turism- och pendlingsstatistik. I dagsläget har SCB endast tillgång till data från en leverantör.

Är det möjligt att ladda in data i informationspanelen? Nej. Om egna bearbetningar ska göras, så får man använda sig av digitala gränser som finns för nedladdning.

Är projektionen i kartan SWEREF99TM? Om inte, så finns önskemål att byta projektion så att den utgår från våra grunddata.

Informationspanelen har snygg design och är enkel att använda.

En faktor som forskningen pekar på vad gäller flyttmönster är att personer söker sig till platser som liknar de man kommer ifrån så långt som möjligt. Är detta något SCB har tittat på kopplat till rapporten om flyttmönster bland flyktingar? Nej. SCB bedömer dock att yngre och högutbildade flyttar till storstäder medan familjer i högre grad bor kvar eller flyttar till mindre orter. Det finns ingen större skillnad mellan grupper, desto större skillnad är det istället mellan kommuner vilket bland annat kan bero på vad kommunen i sig kan erbjuda.

Hur ser utvecklingen ut framöver gällande Miljöräkenskaperna? Ambitionen är att MRIO-projektet ska förbättra även denna statistik. Miljöräkenskaperna ska i samband med omorganisationen flytta till samma avdelning som Nationalräkenskaperna vilket kommer att förbättra samarbetet. Det är även ny lagstiftning på gång inom Miljöräkenskaperna.

5. Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

Julia Fennö, SCB, informerade om arbetet med BAS.

BAS är ett förslag på en ny statistikprodukt som baseras på administrativa data. Arbetsmarknadsstatus består av registerbaserat sysselsatta, arbetslösa, studerande, pensionärer, sjuka och övriga. Sysselsatta och arbetslösa ingår i arbetskraften och resterande står utanför. Sysselsatta bryts vidare ner i anställda och företagare. Klassificeringen av befolkningen påminner om AKU:s, men tanken är att BAS helt ska bestå av administrativa data och att det ska spegla hela befolkningens status.

Administrativa uppgifter ska användas för att definiera arbetsmarknadsstatus, i en hierarkisk ordning, på månadsbasis. Redovisning kan dock komma att ske kvartalsvis. Sysselsatta utgår bland annat från arbetsgivardeklarationer på individnivå (AGI) och uppgifter om företagande. Arbetslösa utgår från inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen. Statistiken om arbetslösa kommer dock att skilja sig något från Arbetsförmedlingens statistik, men dialog förs mellan myndigheterna. Studerande utgår från ersättning från CSN samt inskrivna på utbildning. Pensionärer utgår från pensionsutbetalningar och sjuka utgår från personer med ersättning från Försäkringskassan som står utanför arbetskraften, ej tillfälligt frånvarande.

Det finns en ambition att lägga på ett så kallat inkomstraster i BAS för att skapa en bättre förståelse för olika grupper på arbetsmarknaden. Det skulle utveckla framtidens arbetsmarknadsstatistik och ta tillvara tänket som idag finns i Registerbaserad aktivitetsstatistik (RAKS) och uppfylla delar av det informationsbehov som AKU i dagsläget täcker, men med andra grunddata. BAS kommer även att fylla ett användarbehov som idag inte är uppfyllt, nämligen mer nedbrytbar arbetsmarknadsstatistik med högre frekvens och aktualitet.

Arbetet har så långt som möjlig bedrivits utifrån en iterativ process där användarna bjöds in innan beslut tas. I december bjöds användare in till fyra dialoger där flera bra synpunkter inkom. Utifrån dialogerna fattades beslut att ta fram en prototyp och gå vidare i utredningen kring förslaget och där är vi nu.

Arbetet med BAS betaversion pågår och det finns en referensgrupp av användare. En inbjudan till en djupare diskussion om BAS har gått ut till ledamöterna i användarrådet för regional statistik samt andra användare av regional statistik.

Frågor och kommentarer från användarrådet:

Det finns flera idag som är pensionärer, men som fortfarande arbetar. Likväl finns det studenter som även arbetar. Hur sätts status för dem? Förhoppningen är att den huvudsakliga inkomstkällan ska visa detta. Status sätts som antingen eller eftersom inga individer ska dubbelräknas i BAS.

Har några kommuner varit med i referensgruppen? Regionala företrädare har varit med, men inga kommuner. Det finns möjlighet att ordna separata kommunsittningar om behov finns. Dörren står öppen för fler diskussioner och ytterligare träffar.

6. Verksamhetsområden - Ett sätt att redovisa ekonomisk aktivitet och markanvändning i form av geografiska avgränsningar

Linus Rispling, SCB, informerade om en delvis ny statistikprodukt där ekonomisk statistik kombineras med markanvändning.

Verksamhetsområden publicerades första gången i november 2020 avseende referensår 2015. Det planeras för en ny uppdatering med referensår 2020. Projektet finansieras delvis av Eurostat.

Statistik om markanvändning framställs sedan tidigare vart femte år och behöver nu tydligare uppgifter om hur marken används kopplat till den ekonomiska aktiviteten. Verksamhetsområden ersätter det som tidigare benämndes som arbetsplatser utanför tätort. Statistik redovisas

både i tabellform och som öppen geodata och kommer, tack vare en huvudsakligen automatiserad produktionsprocess, framöver att ge god jämförbarhet över tid.

Ett verksamhetsområde definieras antingen som en koncentration av arbetsställen inom ett område eller av en storskalig och industriellt präglad markanvändning inom ett område där det finns minst ett arbetsställe. Området ska vara minst 3 hektar stort.

Verksamhetsområdena är framställda genom en kombination av markanvändnings- och företagsdata. Områdena är baserade på kartografiska objekt i Lantmäteriets fastighetskarta samt uppgifter om arbetsställen i SCB:s Företagsdatabas.

För att särskilja områdena har de delats in i följande fem områdestyper:

- Djur- och nöjespark
- Flygplats
- Område med högre utbildning och vård
- Område med industri, företagsparker, tekniska anläggningar och logistik
- Täkt - och gruvområde

Det finns cirka 3 400 verksamhetsområden som inkluderar 68 000 arbetsställen där mer än 1,6 miljoner personer arbetar.

Användningsområden för verksamhetsområden är bland annat underlag för fysisk planering, analys av samspel mellan verksamheter inom olika branscher, identifiering av samhällskritiska verksamheter m.m.

Metoden har två kvalitetsproblem. Den ena är att det kan vara svårt att identifiera geometrier i Lantmäteriets fastighetskarta och i en del fall har SCB därför behövt komplettera med egna geometrier. Den andra är felaktiga koordinater på arbetsställen på grund av bristfälliga adresser vilket resulterar i flera, ibland omfattande, manuella justeringar.

En kvalitetsförbättring är det pågående samarbetet med Lantmäteriet som gör att dubbelarbete kan undvikas. Idag arbetar två olika myndigheter, huvudsakligen Lantmäteriet men också SCB, med att skapa geografiska avgränsningar för till exempel industriområden, ett arbete som borde kunna effektiviseras. En annan kvalitetsförbättring är att koordinater för arbetsställen med fler än 120 000 anställda har rättats upp. Ett nytt projekt med finansiering av Eurostat har startats upp för att förbättra kvaliteten på adresser och koordinater för företag.

För att bland annat undvika sekretessproblem, görs slutligen sammanslagningar av områden samtidigt som de minsta områdena tas bort. I denna slutprocess skapas de slutliga verksamhetsområdena.

För att förbättra kvaliteten i grunddata kommer samarbete både med Lantmäteriet samt internt inom SCB att fortsätta. Arbetet med verksamhetsområden har varit en explorativ process och det finns möjlighet att skapa flera områdestyper.

Frågor och kommentarer från användarrådet:

Ser man vilka SNI-koder som är verksamma eller utgår man från dominerande SNI? Metoden utgår ifrån dominerade SNI utifrån antal anställda. I till exempel industriområden med en stor variation av verksamheter redovisar man därmed bara den bransch som har flest anställda.

Intressant statistik med flera användningsområden.

Hur hanteras exklaver? Ska de vara kvar? Exklaver inom verksamhetsområden handlar ofta om enskilda fastigheter och andra geografiska områden med annan markanvändning eller andra verksamheter än vad som ingår i verksamhetsområden. Om dessa exklaver skulle tas bort och ytan inkluderas i verksamhetsområdena skulle statistiken för vissa verksamhetsområden kunna bli missvisande. Utgångspunkten är därför att behålla exklaverna.

7. Stora skillnader mellan och inom kommunerna i hur trångt vi bor

Stefan Svanström, SCB, berättade om skillnader i trångboddhet mellan och inom kommuner utifrån följande artikel: [Stora skillnader mellan kommunerna i hur trångt vi bor \(scb.se\)](https://www.scb.se/om-scb/om-scb-och-omgivning/om-scb-och-omgivning/om-scb-och-omgivning/stora-skillnader-mellan-kommunerna-i-hur-trangt-vi-bor).

Vi är cirka 25 personer per kvadratkilometer i Sverige. Det finns en konkurrens om rummet redan idag, speciellt i storstadskommunerna. Om alla kommuner skulle ha samma befolkningstäthet som Sundbybergs kommun, skulle det exempelvis bo 2,4 miljarder i hela landet. Den genomsnittliga bostadsarean i Sverige är 42 kvm. Trängst bor man i Sundbyberg och Solna.

15 procent av befolkningen bor på 20 kvm eller mindre i genomsnittlig bostadsarea. En liten andel bor på 80 kvm och större. Det är stor skillnad på ensamboende och sammanboende. 2 procent bor ensamma på mindre än 20 kvadrat medan 60 procent av de ensamboende bor på 80 kvm eller mer.

Bostadens ökade betydelse har blivit tydligare under pandemin. Tidigare sov vi mest i bostaden, spenderade lite av vår fritid där och

arbetade på annan plats. Sedan pandemin ser det ut på ett helt annat sätt.

De stora skillnaderna i genomsnittlig bostadsarea framträder när vi går ner på en lägre regional nivå än kommun. DeSO består av knappt 6 000 delområden och är en regional indelning som är hållbar över tid. Den lämpar sig för uppföljning av socioekonomisk statistik och kan kopplas till registerdata. RegSO är ett aggregat av DeSO och är dessutom namnsatta. Både DeSO och RegSO kan summeras upp till kommun. Fördelen med RegSO är att statistiken oftare kan brytas ned i delmängder utan att statistiksekretessen slår in.

Tittar man närmare på genomsnittlig bostadsarea per RegSO, visar det sig att student- och miljonprogramsområden är de områden som har minst bostadsarea. Det kan jämföras med de RegSO som har störst genomsnittlig bostadsarea som ligger i kustområden. Upplåtelseform skiljer sig åt, även hushållens storlek.

Slutligen visades en informationspanel för genomsnittlig bostadsarea och upplåtelseform: [Genomsnittlig bostadsarea \(scb.se\)](https://scb.se) med liknande filtreringsmöjligheter och zoom som informationspanelen med regionala indelningar. Verktöget gör det enkelt att se olika mönster över bostadsarea och upplåtelseformer.

Frågor och kommentarer från användarrådet:

Intressant data i informationspanelen. Kommer statistiken att läggas ut som öppen data? Möjligen på RegSO, men i dagsläget finns det inga sådana planer. På grund av statistiksekretess kan det bli svårt att tillgängliggöra statistiken som öppen data på DeSO.

Finns det planer för tidsserier i informationspanelen? Det är fullt möjligt, men i dagsläget finns endast tidsserier för dödstal.

Det finns olika informationspaneler för olika frågor. Varför inte samla allt i ett verktyg? De informationspaneler som idag finns är kopplade till en artikel eller redaktionellt innehåll vilket sätter in informationspanelen i ett tydligt sammanhang. SCB undersöker just nu möjligheten att upphandla ett kartverktyg som möjliggör mer generella lösningar, eftersom det vi har idag är inte täcker allt vi vill göra på ett effektivt sätt.

Utgår man från bostadsbeståndet, inte var invånarna bor? Man utgår från bostadsbeståndet.

Finns någon ytterligare information att delge gällande mobildata som informationskälla? Det pågår diskussioner mer flera mobiloperatörer, men i dagsläget har SCB som tidigare nämnts endast tillgång till data

från en leverantör. Det kan bli problematiskt att bryta ner mobildata på låg regional nivå eftersom det inte är telefonens position som följs, utan den mast som man är uppkopplad mot. En person kan exempelvis stå i ett DeSO, medan masten finns i ett annat. Mobildata lämpar sig bättre för att följa rörelser i stort.

8. Varför flyttar fler från än till storstäderna? Är det en trend som har kommit för att stanna?

Bo Wictorin, Region Sörmland, Karin Althoff, Region Västra Götaland, Jan Amcoff, Uppsala universitet, Henrik Gustafsson, Göteborgs stad och Sanna Elgh Dalgren, Boverket berättade om trender kopplat till flyttar utifrån olika perspektiv.

Bo Wictorin inledde punkten med frågeställningen om det sker en flykt från storstäderna nu när vi arbetar mer på distans.

Vilka distansarbetar och hur påverkar det pendlingen och i ett nästa steg inrikes flyttar? Ökningen av distansarbete ser ut att kunna hålla i sig även efter pandemin och distansarbete ligger på en väsentligt högre nivå idag än tidigare. Det skrivs artiklar om flykten från storstaden. Stockholm visar ett negativt flyttnetto under 2020, men det verkar vara en långsiktig trend d.v.s. inte enbart kopplat till pandemin.

Hur har flyttnettot förändrats? Storstadskommunerna tappar flest invånare, medan kommuner nära en större stad samt så kallade landsbygdskommuner växer. Men vilka är det som flyttar?

När flyttnettot minskar i Stockholm ökar det i Sörmland. Sörmland är en invers på utvecklingen i Stockholm. Trenden syns över en längre tidsperiod. Beror det på årskullarnas storlek, invandring, prisbilden på bostadsmarknaden eller något annat?

Hur kommer distansarbete och dagens digitala möten att påverka flyttar och hur kan man särskilja flyttarna från andra eventuella förklaringar?

Karin Althoff berättade om en pågående flyttstudie i Västra Götalandsregionen. I studien utgår man från tätorter i Västra Götaland. Mindre tätorter exkluderas och cirka 80 procent ingår i urvalet. Vissa större tätorter utanför Västra Götaland inkluderas också i studien.

De olika tätorterna kategoriseras utifrån vad det är för typ av ort. Därefter studeras flyttmönster mellan olika tätorter. Presentationen visar främst flyttar till och från Göteborg. Mönster visar att flyttar från Göteborg går till närliggande tätorter som exempelvis Kungälv och Lerum. I Göteborg tappar man befolkning till närliggande tätorter, medan människor från lite större tätorter längre bort flyttar till

Göteborg. Det är möjligt att det finns årskullar i materialet som särskiljer.

Studien avser flyttar under 2019 och påbörjades hösten 2020. Studien startades inte på grund av pandemin utan görs för att analysera flyttmönster i Västra Götalandsregionen. Rapporten är ännu inte färdig.

Jan Amcoff fortsatte diskussionen med att det talas om en ny grön våg. Uttrycket myntades för första gången av tidningen Land 1971. Flera artiklar handlar om flykten från Stockholm, medan landsortspressen är mera måttfull.

Hur ser det ut 2020 om vi studerar inrikes nettoflytt? Det finns en del negativt flyttnetto i storstadsområdena och strömmarna tenderar att hamna i storstädernas omland. Detta är en effekt av naturliga förändringar.

Stockholm har exempelvis bidrag från både in- och utflyttning. Det finns en ökad inrikes utflytt, men även ett bortfall av invandring och inflyttning. Vilka grupper svarar för det negativa flyttnettot? Unga vuxna och barn ser ut att vara de stora utflyttarna.

Innan några slutsatser kan dras, behövs djupare information om vilka flyttarna är. Är det specifika grupper som har ändrat sitt flyttbeteende? Kan det exempelvis vara nyutexaminerade som inte har fått arbete och som blev tvungna att flytta hem?

Storstadsområdena framstår som vinnare, men det kan vara en hel flyttkarusell som ligger bakom. Bruttosiffror för flyttarna vore därför mer intressant att studera.

Innan vi kan dra några mer slutsatser om en grön våg, så behövs mer information.

Henrik Gustafsson, delade med sig av reflektioner i Göteborgs stad kring befolkningsutvecklingen där.

Göteborgs stad fick en kraftigt minskad invandring under 2020 medan inrikes inflyttar ökade. Den ökade inflyttningen beror till stor del av studenter och skulle kunna förklaras av en ökad distansundervisning.

En effekt av pandemin är ett ökat hemarbete och det finns en tro att många kommer att fortsätta arbeta hemma även efter pandemin. Digitaliseringen har fått en rejäl knuff framåt, bland annat genomförs allt fler möten digitalt och den digitala handeln har ökat. I vilken utsträckning dessa förändringar har kommit för att stanna är ännu för tidigt att dra några slutsatser om. Vi vet inte fullt ut vilka grupper som ändrade sitt flyttbeteende under 2020 och i vilken grad dessa

förändringar håller i sig. Skulle arbetet utanför arbetsplatsen fortsätta även efter pandemin så öppnar det möjligheter för nya pendlings- och bosättningsmönster.

Frågeställningar kring flyttmönster har pågått i Göteborgs stad under en lång tid. I mer än 50 år har diskussioner kring barnfamiljers flyttmönster förts, där man kan se att flyttar går från mindre lägenheter i de centrala delarna av Göteborg till bostäder i kranskommunerna. En viss ökad utflyttning av personer i pensionsåldern syns också i flyttsiffrorna från förra året. En hypotes är att en del av dessa kan ha folkbokfört sig i sommarstugor.

Invandring har tidigare stått för en stor del av Göteborgs befolkningsökning och det senaste årets minskade invandring är märkbar. De inrikes inflyttningarna tar nästan ut varandra.

Fruksamheten fortsätter nedåt vilket har pågått under 10 års tid. Att studera fruktsamhet är viktig för planering av förskoleverksamhet bland annat. Det finns ett uppskjutet barnafödande och det vore intressant med mera information i ämnet.

Göteborgs stad har analyserat barnfamiljers flyttmönster. Var bor barn som är födda i Göteborg när de är 6 år? Stabila flyttmönster visar att flyttar avtar efter 6 års ålder.

Charlotte Pålsson Lundberg tycker att mycket av det som är framträdande i Göteborgs stad även stämmer för Norrköpings kommun. Det är första gången på länge som befolkningen i centralorten minskar. Vad beror det på? Det byggs mycket nytt på landsbygden och i tätortsnära landsbygd. Flyttmönstret 2020 ser annorlunda ut än tidigare år och det känns angeläget att studera det närmare.

Kan det vara en effekt av distansarbete och att flera kan tänka sig att pendla längre? Det känns som att det är en smygande utveckling snarare än att det skulle bero på pandemin. Planeringen av mer lantliga områden har pågått under en ganska lång tidsperiod.

Sanna Elgh Dalgren har pratat med två arkitekter på Boverket, Viktoria och Anjelica, och delade med sig av deras tankar.

Viktoria har gjort en personlig spaning om den gröna vågen utifrån diskussioner på Boverket. En levande landsbygd kan förändra vårt framtida flyttbeteende. The laptop lifestyle gör att flera kan arbeta hemifrån och därmed även bosätta sig var de vill.

Rörelsemönster kan komma att förändras efter pandemin. Vi kanske rör oss mer kring vår egna lilla stadsdel istället för kring stadskärnan. Du kommer åt allt du behöver inom en promenad på 15 minuter.

Kollektivtrafiken kan också komma att förändras. Det blir inte lika attraktivt att åka kollektivt. Vi kommer inte längre att dras till en central punkt som idag utan vi kommer att sprida ut oss mer. Cykelförbindelser förbättras och så småningom ändras stadsbilden.

Anjelica har studerat trender inom landsbygdseffekten. Priset på boende ökar när man spenderar alltmer tid hemma. Flera vill ha en större bostad och bostadspriserna ökar kraftigt, även på landsbygden. Det finns även en tydlig hemflyttartrend.

Afry har sammanställt en rapport där unga vuxna har intervjuats om hur de vill bo i framtiden: [Future Cities Survey Report \(afry.com\)](https://afry.com/future-cities-survey-report). 62 procent av de tillfrågade vill bo hållbart och nära naturområden. Hur ska man tillmötesgå det? Endast 10 procent vill bo i en storstad med mer än 1 miljon invånare. Vad gör detta med framtida flyttmönster?

Om den gröna vågen är ett faktum, behöver det satsas mer på mindre städer. Flera ska ges möjlighet att flytta ut på landsbygden eller i tätortsnära landsbygd. Det ser ut att vara ett internationellt mönster. Har urbaniseringen möjligen nått sin peak?

Stefan Svanström får mycket frågor om flyttmönster. Under perioden 2015 till 2018 ökade befolkningen utanför tätort. Det var första gången sedan 1990 som befolkningen ökat. Ökningen omfattade 11 000 personer. SCB släpper ny tätortsstatistik i november, men tittar man på de befintliga tätorterna och befolkningen utanför dessa så pekar det preliminärt mot en utflyttning från de större städerna till en tätortsnära landsbygd. I de preliminära beräkningarna tas ingen hänsyn till tätortsexpansion eller att nya tätorter ofta uppstår i närheten av landets större tätorter.

9. Övriga frågor, nästa möte

Inslaget med de korta presentationerna under punkt 8 som resulterade i fortsatta diskussioner var mycket positivt.

Förslag på datum för nästa möte är den 20 oktober.